

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100264

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-02-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полях Наталія Анатоліївна

2. Poliakh Nataliia A.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-02-2021

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Харківський окружний адміністративний суд

Код за ЄДРПОУ: 34390710

Місцезнаходження: Майдан Свободи, 6, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.086.012

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.17

Тема дисертації:

1. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві України.
2. Application of the case law of the European Court of Human Rights in the administrative legal proceedings of Ukraine.

Реферат:

1. Представлена робота присвячена дослідженню теоретичних й практичних питань застосування практики ЄСПЛ (далі – Суд, ЄСПЛ) в адміністративному судочинстві, а також напрацюванню пропозиції з удосконалення правових норм щодо імплементації практики ЄСПЛ в рамках адміністративної юстиції України. У дисертації визначено шляхи застосування в адміністративному судочинстві положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція, ЄКПЛ) та практики Європейського суду з прав людини. Встановлено, що вказану практику доцільно враховувати при тлумаченні загальних положень та принципів адміністративного судочинства. Крім того, наголошено на важливості застосування практики ЄСПЛ з тлумачення окремих статей Конвенції при вирішенні конкретних спорів в порядку адміністративного судочинства. Щодо застосовності Конвенції та практики ЄСПЛ до загальних положень

адміністративного судочинства, то у роботі запропоновано виокремити три сфери такої взаємодії, а саме: 1) застосування відповідних європейських стандартів при тлумаченні положень ч. 2 ст. 2 КАС України; 2) застосування практики ЄСПЛ при тлумаченні принципів адміністративного судочинства; 3) застосування практики ЄСПЛ для деталізації фундаментальних категорій, закріплених в КАС України, які також тлумачаться Судом як вимоги до процесу здійснення правосуддя. Щодо застосування в адміністративному судочинстві окремих конвенційних прав людини, то виокремлено два аспекти відповідної взаємодії: матеріально-правовий та процесуальний. Матеріально-правовий аспект означає врахування адміністративними судами практики ЄСПЛ з окремих матеріальних прав, таких як, наприклад, право на свободу мирних зібрань та об'єднань (ст. 11 Конвенції), право на свободу вираження поглядів (ст. 10 Конвенції), право на повагу до приватного та сімейного життя (ст. 8 Конвенції). Процесуальний аспект полягає вже у вимогах до самого процесу здійснення правосуддя. У цьому контексті йдеться про реалізацію в адміністративному судочинстві гарантій права на справедливий суд, які передбачені статтею 6 Конвенції. Уперше аргументовано значення практики ЄСПЛ для адміністративного судочинства, яке полягає в тому, що її застосування при вирішенні адміністративних справ сприяє забезпеченню трьох складових справедливості правосуддя: 1) процедурній справедливості, яка означає забезпечення справедливого процесу розгляду справи у суді; 2) формальній справедливості, яка забезпечує рівноправне застосування однакових положень закону до різних учасників судового процесу; 3) змістовній справедливості, що полягає в ухваленні справедливих за своєю сутністю судових рішень. Досліджено особливості застосування адміністративними судами окремих складових практики ЄСПЛ, пов'язаної із реалізацією права на справедливий суд. Серед таких складових, зокрема, наступні: 1) право на доступ до суду, 2) розгляд справи судом, встановленим законом; 3) незалежність і безсторонність суду; 4) публічний розгляд справи; 5) розгляд справи протягом розумного строку. Наголошено на неприпустимості для адміністративної юстиції ситуації безпідставного перенаправлення справи від однієї судової юрисдикції до іншої, оскільки за таких обставин буде обмежуватися сама можливість особи отримати справедливий судовий захист порушеного права. Крім того, розглянуто інституційні вимоги до адміністративних судів та встановлено, що конвенційна вимога про «суд, встановлений законом» полягає у двох складових, а саме: 1) юрисдикційної (належна правосуб'єктність та належний склад суду); 2) організаційної (створення судового органу на підставі акту законодавчого органу). Аргументовано, що адміністративне судочинство має здійснюватися із забезпеченням стандартів публічності та розумного строку розгляду справи. Встановлено, що публічність у розумінні ЄСПЛ має два прояви, а саме: публічний розгляд справи та публічне проголошення рішення. Разом з критеріями обмеження відповідних прав осіб, усі ці компоненти формують конвенційні стандарти гласності та відкритості судового процесу. Окремо акцентовано увагу на тому, що критерій розумного строку, в свою чергу, є досить складним у розумінні, тож при його тлумаченні вітчизняним судам необхідно враховувати наступні обставини: 1) складність справи; 2) поведінку заявника й відповідних органів влади; 3) значущість для заявника питання, що розглядається судом. Проаналізовано проблемні питання, які виникають при розгляді в адміністративних судах справ, які пов'язані зі свободою слова, доступом до публічної інформації тощо. Досліджено змістові складові цього права, а саме свободу дотримуватися певних поглядів, свободу розповсюджувати інформацію та ідеї, право одержувати інформацію, а також висвітлено особливості їхньої реалізації в адміністративному судочинстві. На прикладі адміністративних справ щодо оскарження негативних висновків Громадської ради доброчесності при конкурсному доборі суддів до нового Верховного Суду розглянуто проблемні питання, що існують у вказаній сфері.

2. The work is devoted to study of theoretical and practical issues relating to the application of European Court of Human Rights case law in administrative legal proceedings, as well as to development of a suggestion on improving of legal standards with regard to the introduction of ECHR case law within the administrative justice of Ukraine. The thesis identifies ways in which the provisions of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (hereinafter referred to as the Convention, the European Convention on Human Rights - ECHR) and the case law of the European Court of Human Rights (hereinafter referred to as the Court, the ECHR) can be applied in administrative legal proceedings. It was found that this case law is appropriate to consider in

interpreting of general provisions and principles of administrative legal proceedings. In addition, it was emphasized on the importance of applying the ECHR case law in interpreting certain articles of the Convention in resolving specific disputed legal relations in administrative legal proceedings. With regard to the applicability of the Convention and the ECHR case law to the general provisions of administrative legal proceedings, it is proposed to identify three areas of such interaction, namely: 1) application of the relevant European standards in the interpretation of the provisions of p. 2, art. 2 of Code of Administrative Legal Proceedings of Ukraine; 2) application of ECHR case law in interpreting the principles of administrative legal proceedings; 3) application of ECHR case law to detail the fundamental categories set forth in the Code of Administrative Legal Proceedings of Ukraine, which are also interpreted by the Court as requirements for administration of justice. The distinction between substantive and procedural aspects of the application in administrative legal proceedings of certain conventional human rights is reasoned. Substantive aspect means that administrative courts take into account the case law of the ECHR on certain substantive rights, such as the right to freedom of peaceful assembly and association (art. 11 of the Convention), the right to freedom of expression (art. 10 of the Convention), the right to respect for private and family life (art. 8 of the Convention). Procedural aspect is in the requirements for the process of administration of justice itself. In this context, it is a question of implementing in administrative legal proceedings the guarantees of the right to a fair trial provided for in article 6 of the Convention. The conclusion on the importance of the ECHR case law for administrative legal proceedings is argued, which is that its application in resolving administrative cases contributes to ensuring the three pillars of fair trial: 1) procedural fairness, which means ensuring a fair trial; 2) formal fairness that ensures equal application of the law to different trial participants; 3) substantive fairness, which consists in making intrinsically fair court decisions. Features of application by administrative courts of individual components of the ECHR case law relating to the right to a fair trial are studied. These include: 1) right of access to a court, 2) consideration of the case by a court established by law; 3) independence and impartiality of a court; 4) public hearing of a case; 5) consideration of a case within a reasonable time. The proposal on the need for applying ECHR case law under art. 10 of the Convention in proceeding of administrative cases concerning the establishment of permissible limits for criticism of public officials regarding their professional activities, freedom of the press and access to information, which is of public importance, resolution of disputes with holders of public information, etc is reasoned. It is proved that the administrative courts when considering cases in which judges (candidates for the post of judge) have filed applications for the illegality and annulment of the negative findings of the Public Integrity Council, must verify possible violations of freedom of expression in such situations and, accordingly, use in this category of administrative cases the jurisdiction of the ECHR from art. 10 of the Convention. The impact of the Court's legal positions in cases involving limitations on the exercise of the right to freedom of peaceful assembly or the removal of obstacles and the prohibition of interference with the exercise of the right to freedom of peaceful assembly is studied. It is proved that article 11 of the Convention imposes on the administrative authorities not only the duty not to interfere with the exercise of the right to freedom of peaceful assembly, but also certain positive obligations, that is, the facilitation of assemblies, meetings and other events at which citizens may freely express their views.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лученко Дмитро Валентинович
2. Luchenko Dmitro Valentinovich

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коломоець Тетяна Олександрівна
2. Kolomoiets Tetiana Oleksandrivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музичук Олександр Миколайович
2. Muzychuk Oleksandr Mykolaiovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матюхіна Наталія Петрівна
2. Matiukhina Nataliia Petrivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зелінська Яна Сергіївна
2. Zelinska Yana S.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шевчук Олександр Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шевчук Олександр Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.